

Protokół
VIII posiedzenia plenarnego (tryb mieszany)
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w dniu 10 listopada 2022 roku

I. Otwarcie posiedzenia

Przewodniczący Rady Głównej, prof. M. Pałys przywitał członków Rady Głównej, zaproszonych gości, w szczególności prof. Ryszarda Naskręckiego (UAM), prof. Macieja Janowskiego oraz Wojciecha Kiełbasińskiego (KRD), którzy wygłoszą referaty wprowadzające do dyskusji oraz pana Przemysława Wewióra (MEiN), który przedstawi komentarz z punktu widzenia MEiN.

II. Przyjęcie porządku obrad

Rada przyjęła zaproponowany porządek obrad.

III. Analiza działań i ewaluacji szkół doktorskich

Prof. M. Pałys stwierdził, że referaty zostaną wygłoszone przez osoby, które mają doświadczenia z różnymi typami szkół doktorskich. Prof. R. Naskręcki jest przedstawicielem dużego uniwersytetu, w którym szkoły doktorskie są częścią struktury organizacyjnej, natomiast prof. M. Janowski reprezentuje szkołę doktorską, która jest przedsięwzięciem konsorcyjnym realizowanym wspólnie przez kilka instytutów PAN. Przedstawiciele KRD odniosą się do tematu z pespektywy doktorantów.

Prof. M. Pałys przekazał prowadzenie obrad w tym punkcie porządku obrad prof. St. Kistrynowi.

Prof. Ryszard Naskręcki na wstępie wyraził opinię, że zadaniem szkół doktorskich jest wspieranie młodych naukowców w dążeniu do doskonałości naukowej. Powinny one zapewnić optymalne warunki do prowadzenia przez doktorantów badań naukowych na najwyższym poziomie. Następnie wskazał przepisy prawa w tym zakresie oraz przytoczył fragment raportu NIK, w którym stwierdza się, że liczba doktorantów wzrosła około 15 razy pomiędzy 1990 r. i 2015 r., z 2695 do 40,6 tys. doktorantów, a studia doktoranckie przestały być w pełni skutecznym sposobem kształcenia kadr naukowych. Podczas ostatniej rekrutacji na studia doktoranckie w roku akademickim 2018/2019, przyjęto 8200 doktorantek i doktorantów, a w pierwszym naborze do szkół doktorskich, w kolejnym roku, przyjęto 4 tysiące doktorantek i doktorantów, na przygotowanych 5 tys. miejsc. W 2019 r. utworzono 131 szkół doktorskich. Obecnie jest ich około 160.

Następnie prof. R. Naskręcki przeszedł do omówienia zasad ewaluacji szkół doktorskich. Zostały one zawarte w ustawie PSWiN. Ewaluacji dokonuje Komisja Ewaluacji Nauki nie rzadziej niż co 6 lat. Pierwsza ewaluacja jest przeprowadzana po upływie co najmniej 5 lat od dnia rozpoczęcia kształcenia w ramach szkoły doktorskiej. Wynika z tego, że w ciągu kilkudziesięciu tygodni trzeba będzie przeprowadzić ewaluację około 160 szkół doktorskich. Profesor uznał, że będzie to prawdziwym wyzwaniem m.in. dlatego, że mają ją przeprowadzić eksperci. W każdym zespole co najmniej jeden ekspert musi być zatrudniony w zagranicznej uczelni lub instytucji naukowej.

W ustawie sformułowano 8 kryteriów, które uwzględnia się przy ewaluacji: adekwatność programu kształcenia oraz indywidualnych planów badawczych do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK oraz ich realizację, sposób weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK, kwalifikacje nauczycieli akademickich lub

pracowników naukowych prowadzących kształcenie w szkole doktorskiej, jakość procesu rekrutacji, jakość opieki naukowej lub artystycznej i wsparcia w prowadzeniu działalności naukowej, rzetelność przeprowadzania oceny śródkresowej, umiędzynarodowienie oraz skuteczność kształcenia doktorantów. Szczegółowe kryteria ewaluacji zostały zawarte w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki w sprawie ewaluacji jakości kształcenia w szkole doktorskiej z dnia 27 września 2021 r.

Prof. R. Naskręcki poinformował, że w NAWA był realizowany program STER, który wspierał umiędzynarodowienie szkół doktorskich (obecnie został zawieszony z powodu braku środków finansowych). Wśród laureatów ostatniej edycji w 2021 r. znalazły się m.in. Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Instytut Biologii Doświadczalnej im. Marcelego Nenckiego PAN. Wcześniejsza edycja 2020 r. była zdominowana przez uczelnie IDUB za sprawą preferencyjnych dla nich zapisów w ówczesnym regulaminie programu. Te dwie edycje programu STER uwiarydowiły, że w Polsce jest jedynie kilka jednostek mających dobry pomysł na umiędzynarodowienie kształcenia doktorantów.

Prof. R. Naskręcki poinformował, że odbył kilkadziesiąt spotkań z dyrektorami szkół doktorskich, w wyniku których sformułował 6 wyzwań, przed którymi stoją szkoły doktorskie:

1. Dewaluacja wartości stypendium doktoranckiego,
2. Niewielka liczba kandydatów (do sporej liczby szkół doktorskich), coraz niższe kryteria przyjęć,
3. Relacje szkoła doktorska – rady dyscyplin (instytuty, wydziały) – konflikt interesów:
 - Indywidualne plany badawcze doktorantów,
 - Niskie kwalifikacje (także naukowe) części promotorów,
4. Słabe umiędzynarodowienie programów kształcenia i niewielka mobilność doktorantów,
5. Wskazywanie dwóch promotorów z tej samej jednostki i tej samej dyscypliny,
6. Zwiększenie (ustawowe) liczby zewnętrznych członków biorących udział w ocenie śródkresowej doktoranta do co najmniej dwóch osób.

Na zakończenie prof. R. Naskręcki stwierdził, że szkoła doktorska powinna być istotnym elementem budowania reputacji i prestiżu uniwersytetu.

Prof. St. Kistryn podziękował za wystąpienie i poprosił prof. Macieja Janowskiego o zabranie głosu.

Prof. M. Janowski zauważył, że humanistyka wytworzyła własny tryb przygotowania doktoratu, wywodzący się od Wilhelma Humboldta i reformy uniwersyteckiej, która wprowadziła system seminaryjny na początku XIX w. Podstawowym elementem kształcenia doktoranta jest bezpośredni kontakt z promotorem.

Szkoła Doktorska Anthropolos IPAN została powołana w 2019 r. i obejmuje 9 instytutów humanistycznych Polskiej Akademii Nauk: Instytut Archeologii i Etnologii, Instytut Badań Literackich, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyckiego, Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla, Instytut Historii Nauki im. Ludwika i Aleksandra Birkenmajerów, Instytut Języka Polskiego, Instytut Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych, Instytut Sławistyki oraz Instytut Sztuki. Kształci około 50 doktorantów.

Praktyka pokazuje, że ustawa PSWiN skupiła się bardziej na uczelniach, a instytuty PAN prowadzące szkołę doktorską muszą się dostosować, co profesor zilustrował następującymi przykładami. Teoretycznie w każdym instytucie powinien istnieć samorząd

doktorantów, jednak z uwagi na niewielką liczbę doktorantów w niektórych instytutach, samorząd doktorantów funkcjonuje na poziomie szkoły. Rada dyscypliny powinna aprobować np. zmiany statutu szkoły. W praktyce proponowane zmiany są omawiane przez radę szkoły, a następnie aprobowane przez radę instytutu, który jest podmiotem wiodącym. Środki na prowadzenie szkoły doktorskiej przekazywane przez ministerstwo są niewystarczające i każdy z instytutów dopłaca z subwencji. O finansach decydują dyrektorzy każdego z podmiotów prowadzących szkołę, a o innych sprawach – rada szkoły. Doktoranci są przypisani do poszczególnych zakładów, a wykłady i ćwiczenia w szkole doktorskiej odbywają się w formie sesji dwudniowej raz w miesiącu. Widać dwie wartości dodane merytoryczne wpływające z działania szkoły. Doktoranci podczas zjazdów funkcjonują w grupie rówieśniczej, co często nie jest możliwe w poszczególnych zakładach. W czasie zajęć widać też podstawową zaletę tej szkoły – interdyscyplinarność. Umiejdzynarodowienie uwidacznia się poprzez współpracę z instytucjami zachodnimi oraz napływ doktorantów białoruskich i ukraińskich.

Prof. M. Janowski stwierdził, że wraz z kierowniczką Szkoły Doktorskiej Anthropos IPAN, dr Olgą Linkiewicz, starają się, aby szkoła była czymś realnym i pozytywnie wpływała na kształcenie doktorantów.

Prof. St. Kistryn podziękował za zaprezentowanie perspektywy wieloinstytucjonalnej szkoły doktorskiej i przekazał głos przedstawicielom Krajowej Reprezentacji Doktorantów.

Wojciech Kielbasiński pełniący funkcję Rzecznika Praw Doktoranta wyjaśnił, że przy RPD działa zespół, który stara się na bieżąco przygotowywać opinie i udzielać pomocy doktorantom. Następnie przedstawił tematykę spraw, które do niego wpływają, co pokazało problemy pojawiające się w praktyce. W 2022r. wpłynęło już 317 spraw i jest to znaczący wzrost w porównaniu do ubiegłego roku. Najwięcej z nich dotyczy procedur awansowych. W szkołach doktorskich są to problemy dotyczące zawieszenia, przedłużenia kształcenia i stypendium. Mniejsze zainteresowanie rekrutacją do szkół doktorskich nie jest spowodowane tylko niskimi stypendiami, ale również coraz częstszym wyborem kariery w biznesie czy przemyśle.

W. Kielbasiński stwierdził, że pandemia koronawirusa opóźniła działalność badawczą doktorantów, którzy są zobowiązani do realizacji indywidualnego planu badawczego i muszą przejść ocenę śródkresową. Po czterech latach nie będą mogli otrzymywać stypendium, chyba że uda się zmodyfikować przepisy w tym zakresie. Krajowa Reprezentacja Doktorantów, w ramach projektu „Lokalny Ambasador Praw Doktoranta”, przeprowadza analizę regulaminów szkół doktorskich i regulaminów samorządów doktoranckich. Wynika z niej, że w regulaminach jest wiele błędów i sprzeczności z ustawą PSWiN. Indywidualny plan badawczy uzgodniony z promotorem czy promotorami nie może być zmieniony lub odrzucony przez żadne gremium uczelniane. Ocena śródkresowa dotyczy wyłącznie realizacji indywidualnego planu badawczego. KRd prowadzi rozmowy z ministerstwem dotyczące zawieszania kształcenia w szkole doktorskiej. Ustawa przewiduje zawieszenie kształcenia wyłącznie w przypadku macierzyństwa i szeroko rozumianego rodzicielstwa. Zgodnie z interpretacją przyjętą przez KRd i stanowiskiem MEiN, regulaminy mogą przewidywać inne przypadki, natomiast jest to problem, który wymaga rozwiązania systemowego. Kolejną ważną sprawą jest zatrudnianie doktorantów. Ustawa zakazuje ich zatrudnienia, jednak istnieje możliwość wykonywania pracy przez doktorantów na podstawie umów cywilnoprawnych.

W. Kielbasiński poinformował, że na zakończenie projektu „Lokalny Ambasador Praw Doktoranta”, KRd wyda kodeks dobrych praktyk, w którym wskaże błędy pojawiające się

w regulaminach. Wyraził nadzieję, że podmioty prowadzące szkoły doktorskie wezmą to pod uwagę i regulaminy zostaną poprawione.

Najtrudniejszymi sprawami wpływającymi do Rzecznika Praw Doktoranta są zgłoszenia dotyczące konfliktów na linii promotor – doktorant. Ich rozwiązanie najczęściej wymaga mediacji. Zdarzają się sprawy, w których promotor zawłaszcza dorobek doktoranta, a także kiedy doktorant jest zmuszany do wykonywania dodatkowej pracy, której nie powinien wykonywać. Dobrą praktyką stosowaną przez część uczelni jest wprowadzenie w regulaminach szkół doktorskich ewaluacji pracy promotorskiej przy ocenie śródkresowej.

Wiele problemów pojawia się w związku z niską świadomością prawną wśród pracowników uczelni, promotorów, jak i doktorantek i doktorantów. Dlatego niezwykle ważne jest realizowanie działań, które wpłyną na poprawę tej świadomości.

Michał Klimczyk zaznaczył, że W. Kiełbasiński, wraz z zespołem odpowiedzialnym za wsparcie prawne, prowadzi profesjonalną i pożyteczną działalność. Jest ona skierowana nie tylko do środowiska doktoranckiego, gdyż o porady proszą także przedstawiciele administracji szkół doktorskich. KRD chciałaby umocować funkcję rzecznika praw doktoranta na poziomie ustawowym.

Doktoranci zbudują zespół ekspertów do spraw doktoranckich przy Komisji Ewaluacji Nauki, ponieważ w skład zespołu dokonującego oceny ma wchodzić doktorant wskazany przez KRD. Dla środowiska doktoranckiego jest to szansa na skierowanie do KEN próśby o weryfikowanie spełnienia wymogów ustawowych w różnych kwestiach. Środowisko doktorantów jest zgodne, że kształcenie w szkołach doktorskich powinno się odbywać na wysokim poziomie. Zbliżająca się ewaluacja jest szansą na stworzenie wskaźników, określenie co powinno podlegać ocenie i co jest tą wysoką jakością.

Na zakończenie, M. Klimczyk odniósł się do kwestii finansowej. Największym wyzwaniem stojącym przed środowiskiem akademickim jest zabieganie o odpowiedni poziom finansowania. Sytuację materialną doktorantek i doktorantów może poprawić finansowanie badań, które są przewidziane w indywidualnych planach badawczych, a które nie wszędzie są finansowane. Ważne jest również finansowanie samorządności doktoranckiej, podobnie jak ma to miejsce w przypadku samorządów studenckich. Rada Główna w 2007 r. przyjęła stanowisko, w którym wskazała, co ma obejmować wsparcie materialne kierowane do środowiska studenckiego, m.in. są to środki na reprezentowanie w ramach PSRP. Środowisko doktoranckie będzie zabiegać o to samo i zwróci się do Rady Głównej o poparcie takich postulatów. M. Klimczyk zauważył, że inwestowanie w środowisko doktoranckie po prostu się opłaca i zwrócił się do środowiska akademickiego o wsparcie doktorantek i doktorantów.

Kolejną problematyczną rzeczą jest zakończenie studiów doktoranckich. Bardzo duża grupa doktorantów może zostać obciążona kosztami za postępowania w sprawie nadania stopnia doktora czy za przewody doktorskie na zakończenie 2023 r.

Prof. Kistryn podziękował za wystąpienia i poprosił o wypowiedź przedstawiciela MEiN.

Głos zabrał Przemysław Wewiór, naczelnik Wydziału Awansu Naukowego Departamentu Nauki. Odniósł się do kilku wątków, które zostały poruszone.

- Ewaluacja szkół doktorskich

Wyjaśnił, że wszystkie szkoły nie będą ewaluowane w tym samym czasie, zostanie określony harmonogram i będzie to proces ciągły. Komisja Ewaluacji Nauki przygotowuje dokument – wytyczne do przygotowania raportu samooceny, na podstawie którego

zostanie dokonana ewaluacja. Kolejnym krokiem będzie przygotowanie przez ministerstwo adekwatnego systemu teleinformatycznego, do którego podmioty prowadzące szkoły doktorskie wprowadzą niezbędne informacje. Ewaluacja kończy się wynikiem pozytywnym bądź negatywnym. Raporty z ewaluacji będą publiczne, w związku z czym będą stanowiły swego rodzaju świadectwo. Ustawa daje doktorantom możliwość wpłynięcia na kształt oceny i poruszenie istotnych dla środowiska aspektów poprzez zagwarantowanie udziału doktoranta w zespole oceniającym.

- Problemy w kształceniu w szkole doktorskiej

Ustawa ma charakter ramowy, wiele spraw zostało pozostawionych w kompetencji szkół. Ewaluacja przeprowadzona przez ekspertów będzie źródłem informacji dotyczących kształcenia w szkołach doktorskich, zarówno dla kandydatów, osób zarządzających szkołami oraz dla ministerstwa. Pokaże w jakim kierunku zmierza kształcenie doktorantów, jakiej jest jakości i czy potrzebne byłyby jakieś zmiany przyjętego modelu kształcenia.

- Skuteczność kształcenia doktorantów

Decyzja o zmniejszeniu liczby doktorantów poprzez instrumenty kształtujące wysokość subwencji została podjęta, ponieważ studia doktoranckie były umasowione i skuteczność kształcenia była bardzo niska.

- Stypendium doktoranckie

Ministerstwo chciałoby, aby kwoty były wyższe, i były nadal powiązane z wynagrodzeniem zasadniczym profesora. Zapewnienie finansowania jest istotnym elementem, który zwiększa atrakcyjność i docenia rolę doktoranta. Polska znajduje się w nielicznym gronie państw, w których studia doktoranckie są bezpłatne, a ich uczestnicy mają zapewnione stypendium.

Na zakończenie swojej wypowiedzi P. Wewiór stwierdził, że ministerstwo jest w stałym kontakcie z KRD.

Prof. St. Kistryn podziękował za komentarz i otworzył dyskusję. Dyskutanci podnieśli następujące kwestie:

- według Komisji Europejskiej w 2021 r. w Polsce kształciło się 31 tys. doktorantów, w 2015 r. było to 43 tys. doktorantów; w Polsce kształcą się 8 doktorantów na 10 tys. mieszkańców, w Szwecji – 20 doktorantów na tę samą liczbę mieszkańców, w Niemczech – 24; w 2021 r. w Polsce nadano czterokrotnie mniej stopni doktora od średniej UE; Polska jest przedostatnia w UE pod względem liczby doktorantów zagranicznych;
- szkoła doktorska ma pomóc doktorantowi organizacyjnie, ma go wyposażyć w jak najlepszą wiedzę, łącznie z wiedzą praktyczną, żeby mógł właściwie realizować swoje zamierzenia naukowe,
- celem szkoły doktorskiej powinno być dbanie o kształcenie doktorantów i opieka nad ich pracą naukową.
- konieczność zidentyfikowania wad systemu i ich usunięcia, potrzeba doprecyzowania praw i obowiązków uczestników studiów i szkół doktorskich oraz ich upowszechniania, np. w kwestii zawieszenia kształcenia,
- interdyscyplinarność poszerza horyzonty, ale nie pomaga w zagłębieniu się wybranym temacie,
- interdyscyplinarność – w naukach ścisłych, przyrodniczych, technicznych jest wymogiem chwili, bez tego nie da się poruszać we współczesnym świecie naukowym,

- bez uzdrowienia finansów inne działania nie przyniosą rezultatów,
- dobry doktorant powinien mieć perspektywę zatrudnienia w uczelni po uzyskaniu stopnia doktora z gwarancją funduszy na dalszą pracę naukową i porządne życie; w rzeczywistości adiunkt otrzymuje śmiesznie niskie wynagrodzenie,
- konieczne zapewnienie wsparcia organizacyjnego przez uczelnie. Na przykład w przypadku doktorantów z innej uczelni odnotowuje się problemy z umożliwieniem im wypełnienia obowiązku prowadzenia zajęć, brak dostępu do laboratorium, zarówno w przypadku doktoranta i promotora, co utrudnia prowadzenie przez doktoranta badań,
- doktoranci w instytutach badawczych nie otrzymują stypendiów, wsparcia w zakresie korzystania z aparatury badawczej, korzystają z pomocy promotorów umiarkowanie zainteresowanych pomocą, ponieważ nie wlicza się to do ich dorobku,
- doktorant powinien móc sięgnąć po środki grantowe, np. z NCN
- widoczne zmniejszenie realnej wartości stypendium; propozycja powiązania wysokości stypendium z deklarowaną sytuacją materialną uczestników szkoły doktorskiej,
- nadmierne obciążenie dydaktyczne doktorantów,
- regulacje zawarte w rozporządzeniu w sprawie ewaluacji jakości kształcenia w szkole doktorskiej mogą stanowić ograniczenie zapisanej w preambule ustawy PSWiN autonomii uczelni w zakresie prowadzenia procedur doktorskich
- należy zadbać o to, aby pierwsza ewaluacja szkół doktorskich nie była traktowana jako kontrola szkół doktorskich, powinna być zebraniem doświadczeń, wymiany myśli, by ulepszyć szkoły, a nie od razu zamykać,
- wytyczne KEN powinny uwzględniać, że szkoła doktorska ma pogłębiać i poszerzać wiedzę doktorantek i doktorantów,
- głównym kryterium oceny szkoły doktorskiej powinna być jakość doktoratów, a nie stosunek doktoratów do liczby studentów,
- brak zgrania w czasie terminu ewaluacji szkół doktorskich z kadencją KEN – obecna kadencja zdąży tylko opracować wytyczne,
- przewidziane w ustawie sankcje dla promotora za brak sukcesu w uzyskaniu stopnia doktora są kontrowersyjne
- ocena pracy promotora – brak motywacji dla nauczycieli akademickich; osiągnięcia w kształceniu doktorantów powinny się liczyć do profesury,
- Rada powinna być przygotowana do wniesienia wkładu w ocenę zmian, które zostaną zaproponowane w nowelizacji ustawy po zakończeniu cyklu kształcenia w szkole doktorskiej,
- propozycja zorganizowania seminarium bądź konferencji na ten temat,

Po zakończeniu dyskusji, prof. St. Kistryn poprosił referentów o krótkie podsumowania.

Prof. R. Naskręcki stwierdził, że zgadza się z większością komentarzy. Prestiż szkoły doktorskiej tworzą doktoranci i profesorowie, którzy te doktoraty prowadzą. Podkreślił wagę zabezpieczenia materialnego doktorantek i doktorantów, ponieważ doktorat powinien być robiony w godziwych warunkach finansowych.

Prof. M. Janowski wyraził opinię, że szkoły doktorskie tworzą nienajgorszą formułę organizacyjną, ale same z siebie niczego nie gwarantują. Efekt zależy od ludzi, od kontaktu promotor – uczestnik studiów. Założenie, że młody człowiek będzie miał gotową propozycję pracy doktorskiej nie jest najlepszym pomysłem.

W. Kiełbasiński zauważył, że z dyskusji wynika, iż istnieje potrzeba dalszych na ten temat. Zobowiązał się do zorganizowania takiego spotkania z udziałem przedstawicieli Rady Głównej.

K. Klimczyk podziękował za inspirujące spotkanie. W imieniu doktorantów stwierdził, że czują się oni elementem całego środowiska akademickiego.

Prof. St. Kistryn zaznaczył, że środowisko musi być aktywne aby zapewnić rozwój nauki. Zwrócił się do prof. M. Pałysa o podsumowanie dyskusji.

Prof. M. Pałys podziękował za wystąpienia prelegentom i uczestnikom dyskusji, następnie odniósł się do kilku poruszonych wątków. Szkoły doktorskie funkcjonują jako część systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Natomiast niektóre problemy i wyzwania, z którymi mierzą się szkoły, mają swoje źródła w innych częściach tego systemu, a w szkołach tylko się ujawniają. Dlatego zastanawiając się nad zmianami regulacyjnymi w obszarze szkół doktorskich powinno się oddzielić sprawy, które można poprawić na poziomie szkoły od spraw, które wynikają z niedomagań w innych częściach systemu, np. finansowania czy wymagań awansu profesorskiego. Dyskusja pokazała zróżnicowanie sytuacji z punktu widzenia dyscyplin i typu instytucji. Możliwe są dwie drogi: poprawianie sytuacji poprzez tworzenie nowych, bardziej szczegółowych przepisów albo nacisk na etyczność i wiarygodność działań, dbałość o jakość naukową i rzetelność postępowania. Przewodniczący zgodził się, że dobrym pomysłem jest zorganizowanie konferencji, z udziałem przedstawicieli MEiN i KEN, poświęconej szkołom doktorskim. Dyskusja w takim kompletnym gronie pozwoli spojrzeć na temat z różnych stron.

W dyskusji udział wzięli: prof. G. Borkowska, prof. K. Byrka, prof. K. Diks, prof. St. Kistryn, prof. B. Rymśa, prof. M. Szczerek, prof. J. Szmidt, prof. J. Witkoś, prof. J. W. Wiktor, ks. prof. J. Zwoździak, prof. W. Zyzak.

IV. Informacje i sprawy bieżące

Przewodniczący przekazał informacje:

- przedstawił listę kandydatów na członków międzynarodowego zespołu ekspertów, którego zadaniem będzie przeprowadzenie śródkresowej ewaluacji programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” (IDUB): prof. Lauritz Holm-Nielsen (Dania), prof. Sijbolt Noorda (Holandia), Jo Bury (Belgia/Flandria), Simon Gaskell (Wlk. Brytania), Mireia Las Heras (Hiszpania), Peter Maassen (Norwegia), Christopher Snowden (Wlk. Brytania), Carl Johan Sundberg (Szwecja); Rada zaakceptowała kandydatów;
- odbyły się wybory w PAN; prezesem został wybrany prof. Marek Konarzewski;
- wyraził zgodę na objęcie patronatu nad Konferencją „Model Funkcjonowania Szkół Doktorskich”;
- prezydium Rady Głównej w dniu 26 października przyjęło Uchwałę Nr 6/2022 dotyczącą rządowego projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023;
- poprosił Radę o akceptację sposobu wyboru członków oraz ich zastępców do Komitetu Monitorującego Program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027 i Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027; Rada zaakceptowała przedstawioną propozycję.

Prof. G. Borkowska przedstawiła informację o spotkaniu w dniu 27 października przedstawicieli KRASP, KRZaSP, KREPUZ, PAN i RGNiSW z premierem, M. Morawieckim, ministrem P. Czarńkiem oraz ministrem W. Murdzkiem. Spotkanie dotyczyło kwestii finansowych, m.in. wzrostu kosztów funkcjonowania instytucji nauki i szkolnictwa wyższego.

Prof. M. Szyndel przedstawił informację o posiedzeniu KENM (26 października), podczas którego minister W. Murdzek przedstawił informację w zakresie wynagrodzeń w szkolnictwie wyższym oraz sytuacji finansowej szkół wyższych w związku z postępującą inflacją oraz rosnącymi cenami energii.

V. Zaopiniowanie projektów aktów prawnych

1. Rządowy projekt ustawy o Państwowym Instytucie Medycznym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (druk nr 2722)

Prof. M. Pałys zreferował sprawę i poprosił o zgłoszenie uwag oraz komentarzy dotyczących projektu. Dodatkowych informacji udzielił prof. A. Fal.

Ustalono, że w związku z bardzo krótkim terminem na zaopiniowanie projektu, opinia Rady zostanie przekazana do Sejmu w formie listu przewodniczącego Rady. Przewodniczący Rady weźmie też udział we wspólnym posiedzeniu sejmowych komisji Zdrowia oraz Administracji i Spraw Wewnętrznych w dniu 14 listopada.

W dyskusji udział wzięli: prof. G. Borkowska, B. Rymśza.

2. Projekt ustawy o zmianie ustawy o języku polskim oraz ustawy o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej

Prof. M. Pałys wyjaśnił, że w Komisji ds. Międzynarodowych i Komisji Nauki toczą się prace nad uchwałą Rady. Ustalono, że dokument zostanie zaopiniowany w trybie obiegowym.

Prof. K. Byrka zwróciła się do osób spoza KM o zgłaszanie uwag do niej lub do prof. B. Rymśzy. Prof. Rymśza określiła termin zgłoszenia uwag na 16 listopada, ponieważ 17 listopada odbędzie się posiedzenie Komisji Nauki.

3. Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki w sprawie Krajowej Komisji Etycznej do Spraw Doświadczeń na Zwierzętach oraz lokalnych komisji etycznych do spraw doświadczeń na zwierzętach

Prof. M. Pałys przedstawił projekt uchwały, w której Rada zgłasza uwagi do projektu rozporządzenia.

Rada jednogłośnie przyjęła uchwałę Nr 33/2022. Stanowi ona załącznik do protokołu.

4. Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki w sprawie zmiany nazwy Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie

Prof. M. Pałys poinformował, że wpłynął projekt rozporządzenia, który nadaje Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie nazwę Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie. Profesor zaproponował odstąpienie od zaopiniowania tego projektu rozporządzenia z uwagi na jego techniczny charakter.

W dyskusji udział wzięli: prof. G. Borkowska, prof. A. Fal, prof. G. Rymśza.

VI. Stanowiska i działania w sprawie innych aktów prawnych

1. Prof. Pałys poinformował, że wpłynął projekt rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki zmieniającego rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą. Po konsultacji z prof. K. Diksem, przewodniczącym KK RG, zaproponował odstąpienie od zaopiniowania projektu rozporządzenia.

Prof. K. Diks wyjaśnił, że projekt dotyczy spraw organizacyjnych i nie wymaga zaopiniowania przez Radę.

Rada wyraziła zgodę na odstąpienie od opiniowania dokumentu.

2. Prof. M. Pałys zaproponował przyjęcie przez Radę stanowiska w związku z uchwaleniem przez Sejm w dniu 4 listopada ustawy o zmianie ustawy - Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw bez zachowania konsultacyjnego trybu opracowania projektu ustawy.

Rada przyjęła Stanowisko Nr 4/2022 przy jednej osobie wstrzymującej się od głosu. Stanowi ono załącznik do protokołu.

VII. Przyjęcie protokołu VII posiedzenia Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego (13 października 2022 r.)

Rada przyjęła protokół.

VIII. Sprawy różne i wolne wnioski

1. Prof. M. Pałys zaproponował przyjęcie przez Radę uchwały dotyczącej listu Komitetu Nauk Filozoficznych PAN z dnia 31 października 2022 r. w sprawie kształcenia nauczycieli etyki.

W dyskusji udział wzięli: prof. K. Diks, prof. A. Fał, prof. St. Kistryn, prof. Z. Miatkowski, prof. B. Rymśza, prof. J. Szmidt, prof. J. Witkoś.

Rada jednogłośnie przyjęła Uchwałę Nr 32/2022. Stanowi ona załącznik do protokołu.

2. Prof. M. Pałys przedstawił informacje:
 - na temat reform w europejskim systemie oceny badań naukowych w ramach Europejskiej Przestrzeni Badawczej oraz możliwości podpisania porozumienia Agreement on Reforming Research Assessment i dołączenia do koalicji Coalition for Advancement of Research Assessment (CoARA) przez uczelnie, instytuty PAN i instytuty badawcze; w radzie zarządzającej koalicją jest miejsce dla czterech przedstawicieli uczelni; jedna z sieci uniwersyteckich zamierza zgłosić prof. St. Kistryna; do głosowania będą uprawnione instytucje, które podpiszą porozumienie do 17 listopada;
 - grudniowe posiedzenie Rady odbędzie się w Instytucie Badawczym Dróg i Mostów;
 - po grudniowym posiedzeniu prezydium odbędzie się tradycyjne spotkanie świąteczne członków Rady;
 - przypomniał o nadsyłaniu zdjęć na stronę internetową Rady.
3. Prof. B. Rymśza stwierdziła, że po blisko roku funkcjonowania Rady XIII kadencji widać potrzebę wprowadzenia zmian w statucie Rady, co potwierdził prof. M. Pałys.
4. Prof. J. W. Wiktor poinformował, że 10 listopada przypada światowy dzień nauki dla pokoju i rozwoju. Prof. K. Byrka dodała, że również tego dnia jest dzień młodzieży, dzień jeża i światowy dzień jakości.

IX. Zamknięcie posiedzenia

Prof. M. Pałys podziękował członkom Rady za udział w obradach i zamknął posiedzenie.

Przewodniczący
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Prof. Marcin Pałys

Załączniki:

1. Porządek obrad

2. Uchwały nr: 33/2022, 34/2022
3. Stanowisko Nr 4/2022